

د رانوستانيه ک ل سه د بیدعا

حکایت سنه

٢٠١٨-١٤٣٩

عَمَّنْ نَظَرَ يَا شَوَّخَ سَهْلَ زَرَاجُولِي

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ ،
وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ أَنفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مِنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضْلُلُ لَهُ ،
وَمَنْ يَضْلِلُ فَلَا هَادِيٌ لَهُ ، وَأَشْهُدُ أَنْ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّداً
عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ . أَمَّا بَعْدُ :

سوچبەتامه ل سەر

بىدعا حەسەنەيە

بىدعا باش

دەپ يىكى دا پىيارەكى بىكەين

ئەرەڭ بىدعا باش دىيىندا فەيە ؟

نوڭە دا بىزانىن بىدعا چىيە پاشى دا بۇمە دىاربىت ئايا بىدعا باش دىيىندا هەيە يانە .

چونكى نوڭە گەلەك خشىم و ھەستى گران دى بىزىن و دەقى خۆپە حن كەن باشه ئوتوموبىل ل سەردەملى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم نەبىن و نوڭە يېتە يەن ئەۋۇزى بىدعا يە و دى بىزىن ناچى بىت تۆلى سىاربى ، ئەقە گۆتنى وان كەسانە دەمىچ بەلگە دەستى وان دا نەمىن و نەزانىنى مىشكى وان داگىر كىرىت دى قى گۆتنى بىزىن و نازان راما نا بىدعا چىيە .

باش بخويىنە و بىزانە راما نا بىدعا چىيە و چەند بەشنى ، پاشى تە ماڭىيى هەى بە حسى بىدعا بىكەى و بىزى ل سەر دەمى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم ئوتوموبىل نەبىن و نوڭە يېتە يەن .

رامانا بیدعه

بیدعه يې ڙپه يقا (البدع) هاتى كۆئه و تشتى هاتى چيڪرن و په ڀابى و ڙبه رى نوکه نه بى ، ئانکو تشهه ک نوي (جديد) يې ده ركه تى ڙبه رى نوکه ئه و تشهه نه بى كۆڙنيكا يې ده ركه تى ئه قه دٻيڙنئ بيدعه .

بیدعه دبنه دووبهش

۱- بیدعا دونيائي :

۲- بیدعا ديني :

بیدعا دونيائي : ئه ڦبیدعا هه نئه وه كۆهنده ک تشت ل دونيائي دا زيه دبن ڙنيكا ده ركه فن و ڙبه رى نوکه نه بين وه ک : كه هره بى و ئوتوموبيلا و فروکا و تله فونا و كومبيوتھ را و گه له کيڻ دى ئه ويٽت ئه ڦروئه مرب چاقیت خو دب يىنين ،

ئه قه دٻيڙنئ بیدعا دونيائي
تشتىن جديد ييٽت ده ركه تين و ڙبه رى نوكه نه بين ،

ئه ڦبیدعا هه نى يادونيائي مه چئاريشه لگ هل نىن چونکي به رده وامر تشت دى ل دونيائي زيه ده بن و په ڀابن بوساناهيڪرنا مروڻان و ريقه برنان ڙيان ،

حوكمني بیدعا دونيائي : حه لاله و دروسته .

بیدعا دینی : ئەوه تۆکارهكى نوي (جديد) ددینى دا
دەربىخى وئەو کاره ددینى دا نەبىت و فەرمان
پى نەھات بىته كرن چ گۈتن بىت يان كريار بىت .

بۇچى چ نا بىت تۆبیدعى ددینى دابكەي چونكودىن يى
كامله و بى كىماسىيە نە پىتىقى چ كارىن نوي نە حەتا تو
رابى لى زىدە بكەي .

بیدعه کارهكى خرابە و ۋىز مروققى نائىتە قەبۈيل كىرن و
مروققى دويرى دكەت ۋىز سوننەتى ، پىغەمبەر ﷺ دبىزىت :
(مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ) البخاري و مسلم .

(ھەچىيى کارهكى نوي بكەت ددینى مە دا وئەو کاره نەۋىز
دىنى بىت ئەو کاره لى زفراندىيە ئانكۈزى نائىتە قەبۈيل
كرن) ، چونكۈئەڭ كاره بیدعه و بیدعه ددینى چ نابىت .

لېرىدىيار دبىت دين نەپىتىقى چ بىدعا نەھەتا تولى
زىدە بكەي ، دېقىت مروقق خۇز بیدعى ب پارىزىت چونكۈ
بیدعه سوننەتى ھندا دكەت و دىنى راست و دروست ل بەر
خەلكى بەرزە دكەت ،

نەبىزە ھەمائە زدى كەم خىرە يان ئەڭ بیدعه ياباشە
نە خىر بیدعىت باش و خىر نىن ،
چونكى ﷺ دبىزىت : (كىل بدعى ضلالة) ھەمى بیدعه
سەرداجوون .

حوكىي بیدعا دینى : حەرامە و نەدروستە .

ئەقۇدەك پىزانىن ل سەر بیدعا دونيايى و بیدعا دینى
يادونيايى مە چ ئارىشە لگەل نىن بەلى بىدعا دینى
ناچى بىت بىته گرن ،

پـ بـ يـ سـ اـ

بـوـچـى بـيـدـعـا دـونـيـاـيـى حـهـلـالـه وـبـيـدـعـا دـيـنـى حـهـرـامـه ؟

به رشق : چونکى دونيا نه کامله حه تاشتىن جديد تىدا
حه رامى بن و خودى ته عالا دېيىزىت : (وَاسْتَعْمَرْكُمْ فِيهَا
من هوين يىت كرينه ئاقاکەرین عه ردى كۆ هوين ددونيايدا
ئاقاکىرنى بکەن) ل ۋىئىتى ديار دېيت كۆ دونيا به رده وام
پىتىقى تاشتىن نوى نه تىدا بىنە كرن بوساناهىكىرنا ژيانى
وراکرنا بارگارانىي ،

ئـهـرـى پـا بـيـدـعـا دـيـنـى بـوـچـى حـهـرـامـه ؟

چونكى دين کامله نه پىتىقى تاشتىن نوى يه كۆ تۈتىدا
بکەي به لكى دين خودى يى كامىل كربتنى دى لدويقى چى
و كارى پى كەي نه تۈدى رابى بيدعا لى زىدە كەي .

ھەر تە زانى بىت بيدعا دونيايى چىيە و بيدعا دينى
چىيە ؟

دى ژنىكا زانى بـوـچـى ئـوتـومـوبـيل نـوكـه بـوـمـه درـوـسـتـه ئـهـمـ
بـكارـبـىـنـ مـانـى ئـهـ وـزـى بـيـدـعـهـ يـهـ وـلـ سـهـ رـدـهـ مـىـ پـيـغـهـ مـبـهـ رـىـ
اـصـلـىـ عـالـىـ نـهـ بـىـ لـ قـىـرىـ دـاـ بـوـتـهـ دـيـارـكـهـ مـئـوتـومـوبـيلـ ژـبـيـدـعـيـتـ
دونـيـاـيـىـ يـهـ وـبـيـدـعـا دـونـيـاـيـىـ درـوـسـتـهـ ئـهـ مـبـكارـبـىـنـ مـهـ
چـئـارـىـشـهـ لـ گـەـلـ نـىـنـهـ .

سەردارنا ذاکىن بىدعا باش

ئەقروكە گەلهك كەس بىدەقى خۇدانپىيدانى ب بىدعا
دەن و دېيىز بىدعا نەباشه بەلى خەلکى بىرىكا
بىدعا (حەسەنە) بىردا دېن و توشى بىدعا دەن،

ئەقە بەرسق بۇوانا و بۇنمۇنىت وەكى وانا دابزانى
بىدعا ھەمى تارىنه و بىدعا حەسەنە ددىنى دا نىينە.
تۇبىدرۇستى قان گۆتنا بخۇويىنە كۆ
من يىت وەرگىراين و قە گوھاستىن و ئەق گۆتنە ژ
قورئانى و سوننەتى نە و ژگۆتنىن صەحابىانى و ژ
گۆتنى يىن ھىندهك زانايىن موسىمانانى دا بۇتە
يەقىن چىن بىت كۆچ بىدعايت حەسەنە نىينى
بەلكى ھەمى بىدعا سەرداچوونى و بۇئاگرىنە .

تۇقان گۆتنا بچاقىيت خۇببىينە.

و بىدەقى خۇبخۇويىنە .

و بىدى خۇباوهري پى بىينە .

و بئەندامىن خۇكارى پى بىكە .

دا سەرفەرازىبى

دانوستاندنہ کا شہر عی
ل گھل وان کہ سین دبیژین
بیدعا حسنه یئی ھے۔

د فی دانوستاندنی دا دی بُھه دیار بیت کا
جاری بیدعا حسنه پیونی دا ھمیہ یا نہ۔

۱ هوین دبیژن : بیدعا (حسنه) دینیدا یئی ھے و یا باشہ :

بے لئی خودی بھر سقا ھے وہ دہت و دبیژیت : (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِيْنًا) سورۃ المائدۃ ۳
(ئه چروکھ من دین بوھے وہ کامل کرو من نیعمہ تا خوسر ھے وہ تھمام کرو ئه زیں رازی بووم ئیسلام بوھے وہ دین بیت)۔

هزرا خوباش بکھ : (ل چیری خودی دبیژیت من دین بوھے وہ یئی کامل کری و مه باوھری ب گوتنا خودی یئی ھے کوڈین کاملہ وبئی کیماسیہ ، ھے کھرتہ زانی دین کاملہ و بئی کیماسیہ ئه رئی ما دین پیٹھیہ تو رابی ھند دھک بیدعیت حسنه بکھی تیدا ، نے ھخیر نہ پیٹھیہ چونکی خودی تھ عالا یئیت بیڑیت دین کاملہ ، قیچا ھے کھرتہ بیدعہ کر ددینی دائیہ و تو دبیژی دین نہ یئی کاملہ دائیہ زکامل بکھ مر ، وئه ڈکوتنا ھے نہ باوھری پئی کرنہ ب گوتنا خودی دھمنی دبیژیت : (الیوم اکملت لکم دینکم) ئه چجا ھشیار بن دین نہ پیٹھی بیدعیت حسنه یہ تو ڈنیکا لئی زیڈہ بکھی۔

۲ هوین دبیژن : بیدعا (حه سنه) ددینیدا یئه ههی و یاباشه :

و پیغه مبه ری صلی علیه به رشقا هه و هدت و دبیژیت :
(کُل بِذَعَةٍ ضَلَالَةٌ). صحیح سنن ابن ماجه
(هه می بیدعا سه رداقچوون)
هزرا خوباش لقی حه دیسی بکه : (دابوته ئاقا صافی ژیا
شیلی دیاردبیت ، دابوته ریکا راست ژیا خاهر دیاردبیت ،
دابوته روناهی ژتاری دیاردبیت ، پیغه مبه ری صلی علیه دبیژیت
hee می بیدعا سه رداقچوون هنده ک نوکه دئین و دی بیژین
نه خیر هنده ک بیدعین باش بیت ههین ددینی دا ، لقیری
تؤوهسا خودیاردکی کو توهه فرکیت ل گه لگ تؤتنا
پیغه مبه ری صلی علیه دکی چونکی پیغه مبه ری صلی علیه بیت بیژیت
hee می بیدعا سه رداقچوون و تؤییت بیژی نه خیر هنده ک
بیدعیت باش حه سنه بیت ههین ، سبحان الله بو هنده ک
مروقا گوتنيت پیغه مبه ری صلی علیه دخوین و دزانن ژی به لی
کاری پی ناکه ن خوتی ناگه هینن به لی دی روژا قیامه تی
باش تی گه هن و هختی حساب لگه ل وان بیته کرن .

هشیاریه

بلا بوتہ باش دیاردبیت بیدعا باش یا حه سنه ددیندا نینه ،
چونکی پیغه مبه ری صلی علیه گوت هه می بیدعا بو ئاگرینه .
تؤگوهداری بوبکه خومه زن ل سه رگ تؤتنا وی نه بینه .
بزانه ئه قه حه دیسه و دحه یسیدا بیدعا باش ئیک جارنینه .

هون دېئن : بىلغا (حەسەنە) ددىندا يې ھەي و ياباشە :

وَصَهْ حَسَنَى بَابِيٌّ پَيْغَهْ مَبَهْ رَى صَلَى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
ئَبْنُ عَوْمَهْ رَخْوَدَى ڙَوَانَ رَازَى بَيْتَ بَهْ رَسْقَا وَهَدَتْ وَدَبَرْزِيتْ :
(كُلُّ بِذْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَإِنْ رَآهَا النَّاسُ حَسَنًا) أصول الاعتقاد
(هه مى بيدعه سه رد اچوونن هه که رخه لک بيبين ياباشه ڙي)
هزرا خو باش دقى گوتني دابکه دا بوته کاكا کاكا بيدعا
(جه سنه) ديار بيت ، لغيری صه حابیي خوشتشي دبیرزیت :
hee مى بيدعه سه رد اچوونن هه که رخو خه لک بيبين باش ڙي
ئه ڦ گوتناهه نئي بدروستي روناهيي ڙ تاريي بوته ديار
دکه ت وئه وين د بيرزن بيدعا جه سنه يئه ههی مردي بيرzin
وانا باشه بوچي ئه ڦ صه حابیه خودى ڙي رازى بيت دبیرزیت :
hee مى بيدعه سه رد اچوونن هه که رخه لک بيبين باشه ڙي
ئه رئي ما لغيری ئه ڦ صه حابیه خه له ته يان تو خو ڙوي چيتر
دانى ياروون ئاشكه راييه ، ئاخفتنا ته به رامبه ريا صه حابیي
پيغه مبه رى صلى الله عليه وسلم كون اخفتنا ته ب چوونا چيت ، ئه فجال
ريکا پيغه مبه رى و صه حبيان بزفره ئه وريکه دئي ته گه هيمنت

بہہشٹی

۴ هوین دپیژن : پیدعا (حهنه) ددینیدا یه هه و یا پاشه :

و صه حابيئي پيغه مبهه رى اَللّٰهُ عَلٰيْهِ السَّلَامُ عبد وللاهی کوري مه سعودی خودئ ڙئ رازی بيت دڀڙيٽ : (اَتَبِعُوا وَلَا تَبْتَدِعُوا فَقَدْ كُفِيْتُمْ، وُكُلُّ بِذْعَةٍ ضَلَالٌ). الزهد لآحمد (۸۹۶) (ديچچونئ بکهن (يا قورئاني و سوننه تئ) وبيدعا و تشتين نوي نه کهن ددينيدا (چونکي دين کامله نه پيتفى چ بيدع انه) بئ گومان تيراهه و هه يه (تيراهه و هه يه کوهوين پي سه رفه رازبن و دوير بکه فن ڙهه مى خرابيان) و هه مى بيدعه سه ردا چوونن).

ئەقئەوصەحابىيە يە ئەۋىچ ئايەتىن قورئانى نەدبورىن
ئىلا دزانى كاڭ كېقەھاتىيە خارى و ژېرچىھاتىيە خارى
و ئەگەرجى بى ، ئەقە ئەوصەحابىيە يە ئەۋى قورئان بۇ
پېغەمبەرى صلى الله علیه وسلم ب دەنگى خەو خاندى
و روندىكىن پېغەمبەر صلى الله علیه وسلم ھاتىنە خارى .
ئەقەصەحابىيى هندەمەزى دېئىزىت : (وُكُلْ بِذْعَةٍ ضَلَالَةً)
(وەـەمى بېدۇھە سـەرداچــوون)
ئىنىكا هندەك كەس دى بېشىن بېدعا باش ياخەنە يى
ھەى مخابىن بۇتە چەوا تۈگۈتنى خۆز ياصەبىان چىتر دزانى
نە خىرچ بېدۇيت حەنەنە نىن ، وىــى قىــى گوتىنافىــى
صەحابىي خودى رىزى رازى بىت بخويىت : ئەودى شەرم كەت
بېئىزىت بېدعا حەنەنە يى ھەى .

۵ هوین دبیژن : بیدعا (حه سنه) ددیندا یئى هەى و ياباشە :

و پىيغەمبەر ﷺ به حساوى مروقى دكەت يئى دين
گوھارتى و بيدعه تىدا كرن بخويىنە كاچ دبىزىت :
(سُحْقًا، سُحْقًا، لِمَنْ غَيَّرَ بَعْدِي). متفق عليه
ئەقە به حسى وى يە يئى تشتى بيدعه ددیندا دەرىخستىن
و يئى دىن نى خۇگوھارتى پشتى پىيغەمبەر ئىلى ،
پىيغەمبەر ئىلى دبىزىت : (دوير بکە قىيت ژحە وزى دوير
بکە قىيت ژحە وزى هەچىيى دين پشتى من گوھارتى)
و ئەقە حەوزا پىيغەمبەر ئىلى مروقىن بيدعه چى دى ژى ئىنە
دوركىن و ئاقا وى نا قە خون ، و بۇپىزانىن ئاقا قى حەوزى
سېيتىرە ژشىرى و شرنترە ژهنگىشىنى و بىهنا وى ژىامسى
خۇشتە درىژاهىيىا وى و فرهەھىيىا وى قوناغا سالەكى يە و
خودان باوهەر ژئومەتى دى ئىنە سەر بەللى
ئەوکەسى بيدعه ددیندا كرن و دين گوھارتى نائىنە سەر
و دى دویر كە قىن ژحە وزا پىيغەمبەر ئىلى الله عليه وسلم .
ئەقجا هىزرا خۇبکە دەمى تۆئە قرو دبىزى بيدعا حەسەنە
يئى هەى بزانە دى ئىيە دوирكىن ژحە وزا پىيغەمبەر ئىلى
بۆكى تۆبىدعا دكى والله ئەكەرت تۆتە وبەنەكى تۆناچىيە
سەر حەوزا پىيغەمبەر ئىلى الله عليه وسلم ئەقجا
ھشىار بە حەوزا پىيغەمبەر ئىلى ژدەست خۇنەكە بۇھندەك
ھندەك بە رژهوندىت خۇيىت تايىبەت .

۶ هوین دبیژن : بیدعا (حه سنه) ددینیدا یئى هەى وياباشە :

وئيمامه أبو حەنيفە خودى ۋە رازى بىت دبىزىت ؛
(عَلَيْكَ بِالْأَثَرِ وَطَرِيقَةِ السَّلَفِ، وَإِيَّاكَ وَكُلَّ مُحْدَثٍ،
فَإِنَّهَا بِذُنْبٍ) ذم التأويل لابن قدامة.

(ئەمانەت تۇ و شوينوارىن (پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم
كۆلدويش سونتە تا وى بچى و رىكا سەلفا) و هشياربى
زىشىتىن نوى ددینيدا چونكى ئە و بىدعا يە) .

دەت تە ئە قجا گوھدارىنى بۇ گوتنا وى بکە دا يى پاراستى بى
كۆبىزىت تە : (وَإِيَّاكَ وَكُلَّ مُحْدَثٍ، فَإِنَّهَا بِذُنْبٍ)
هشياربى زەھەمى تىشىتىن نوى ددینى دا چونكى ئە و بىدعا يە ،
نوکە گەلەك تىشىت يېت دىندادەركەتىن دى بىزى وانائەقى
كارى نە كە بەلگە پىننە دى بىزىت مانى بىدعا حەسەنە يە
دەمى قى گوتنى بىزىت تە بلا گوتنا ئيمامى لېيراتە بىت
كۆدبىزىت هەش يارى تىشىتىن نوى بن ئە و بىدعا نە . قىجا
بزانە ھەرتىشە كى نوى دەركە قىت دىندادەل يىل ل سەر
نە بىت تەرك بکە و بىھە دا يى پاراستى بى زىبىدعا .

وبزانە پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم چ تىشىت زىدىنى
زېير نە كرينىڭ حەتائە قروهندەك كەس دىنى زىدە بکەن
و تىشىت نوى بىننە تىدا و بەلگى ھەمى دىن يى بۇ مە
ئاشكەرا كرى وەكى ستىرا ل ئە سمانا و ھېش روتنى .

٧ هوين دبیژن : بیدعا (حهسهنه) ددینیدا یئىھەی و ياباشە :

وئیمام مالک خودى ژئى رازى بىت دبیژيت :

(مَنْ ابْتَدَعَ فِي الْإِسْلَامِ بِذُعَةً يَرَاهَا حَسَنَةً فَقَدْ زَعَمَ أَنَّ مُحَمَّدًا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَانَ الرِّسْالَةَ) هەچىيى بىدعا کى بىنت دەرد دئىسلامىدا و بېينىت ئە و بىدعا ياباشە ئە و ھىنگى يېت بىژيت محمدى صلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خيانەت ياكى ددینىدا، بۇچى؟ چونكى خودى دبیژيت : (الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَأَتَمَّتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيَتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِيْنًا) سورة المائدة ٣، خودى دبیژيت : (ئە قروكه من دين بۇھە وە كامل كرو من نىعە تا خۆسەرھە وە تەمامە كرو ئەزىزى رازى بۇوم ئىسلام بۇھە وە دين بىت). الاعتصام للشاطبي (٦٤/١) هزرا خۆبکە دەمى تۈئە قرو بىدعا کى ددینىدا بىنى دەر و تۈبىنى ياباشە (حهسهنه يە) يە ئە و تۈدانپىدانى دكەى تۈ دبىژى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم خيانەت يى كى كى كۆنامە ب دروستى نە گەھاندىيە، هزرا خودقى گۆتنا ئىمامى دابكە داتۈئە قرو خۇئىكجار ئىكجار بىدعا حهسهنه دويربكەي و چ جارا بىدەقى خۇئە بىژى بىدعا حهسهنه يىھەي ، چ گاۋا تە گۆت بىدعا حهسهنه يىھەي ئە و تۈ حساب دكەى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم خيانەت يى كرى قىچا ئە قىك و ئەنەنەنە نە ھەزى تە يە دقىيت تۈ ئاگەھدار و هشىئاربى چ جارا نە بىژى بىدعا حهسهنه يىھەي .

بەرسقا شوبهین خودانىن بىدعا حەسەنە

ئەویت دېيىزنى بىدعا حەسەنە يىھە ئەلگە نىن بىقى
چەندى كۆبدىروستى بىدعا حەسەنە هەبىت دئىسلامىدا
بەلكى دىھنەك گۆتنائىن و وەكى عاقلى شروقەكەن
و دىكەنە شوبەھە بۇخەلکى بىگوننەھ ، وشوبەھەن وان
دوونە : ئىيڭ حەدىسە و دوو گۆتنەعومەرى كورى خەتابى يە
خودى رىزى رازى بىت ،

شوبها ئىيڭى : حەدىسا پىغەمبەرى ﷺ دئىنن و قى حەدىسى
بۇخۇدكەنە بەلگە كۆدبېيىزىن بىدعا حەسەنە يىھە ئەللىقە
بەللىقە حەدىسا ھەنى چپە يوهندى ب بىدعا حەسەنە
قەنینە بەلكى ئەقە خەلکى دخاپىنن و سەردادبىن
برىكا قى حەدىسى ، ئەو زى ئەقە حەدىسە يە .

پىغەمبەر رضى الله عليه وسلم دېيىزىت : (مَنْ سَنَّ فِي
الإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرٌ هَا وَأَجْرٌ مَنْ عَمِلَ بِهَا
بَعْدَهُ مِنْ غَيْرِ أَنْ يُنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْءٌ) رواه مسلم.
ئانکو : (ھەچىيى سوننەتەكى ياباش دئىسلامى داساخ
بىكت (كۆكىارەكى بىكت ئەقكارە بەلگە پىھەبىت ئە و
رابىت قى كارى ساخ بىكت تەقە ب بەلگە نە ب ھەۋايى
نەفسى و عاقلى ، بەلگە پىھەبىت وەك كىرنا خىرى)
بۇويھە يە خىراوى و خىراوى كەسى كارى پى بىكت پىشتى
وى بى كۆچ خىر ئىپاداشتى وان كىم بىت)

ل قى حەدىسى ئە و گوھارتىنەك مەزن دكەن و خە لکى
بىسەردا دېن و دخاپىنن :

زَكُوهارتنا وان

پەيچا (سنە) ئىكىسەر ئە و دكەنە (بىدۇھە) : وئەقە
شاشىيەك مەزنه چەوا پىغەمبەر ﷺ دېڭىزىت (يى سوننەك
باش دئىسلامى داساخ بکەت) وئەورابن پەيچا سوننەت
بگوھرن بکەنە بىدۇھە و بىڭىن (يى بىدۇھەك باش دئىسلامى
dasax bkehت) .

ئەقچ عاقل وزانست قەبىل ناكەن كەسەك رابىت سوننەتى
بکەت بىدۇھە و بىدۇھى بکەت سوننەت ، تۆبخو يىب چاقىت
خۆدبىنى يىت بىڭىزىت تە سوننەت نا بىڭىزىت تە بىدۇھە ،
ورامانا سوننەت ، رىبازا پىغەمبەرى ﷺ ، شەرىعەت .
تەقا خودى بکەن مە دئىسلامى دايىھەي سوننەتا
حەسەنە نە بىدعا حەسەنە ،

نمۇونەك ل سەرسوننەتا حەسەنە : نوكە تۆچۈدنەڭ
ملەتەكى دا و دنەقۇمى مللەتى دا كەس قورئانى نا خۆينت
تورابى قورئان خاندى دنەقۇوان داساخ بکەي و نىشاوان
بىدەي ئەقە دېيتە سوننەتا حەسەنە چونكى دەمەن پەيچا
سوننەت دئىت ئانكۈئە و تشت يى پىغەمبەرى ﷺ گۈتى
و كرى و فەرمان پى كرى و كارەك باش دىتى نەھەنلىرى ژى
نەكلى . ئەها ئەقەدىسا هەنلى بە حسا قى چەندىيى يە
نە بە حسا بىدعا حەسەنە يە . بەلکى بە حسا سوننەتا
حەسەنە يە ئەوا پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم بە حس
ژى كرى و پاش نەماي و تۆساخ بکەي يان بىنى بىرا ئىكى .

قىچا خاندەقانى هىزىا هشيار بە چ جارا گوھى خۇنە دەوان
 م روْقان ئە وىن بىرۇن بىدعا حەسەنە يىھەي .
 وئە ويٰت قى كۆتنى دېرىزىن م روْقىت خەلەتن چونكى
 پىيغەم بەر صلى الله عا يىھە وسلم دېرىزىت :
 (كۈل بىز دُعَةِ ضَلَالَةٌ). صحيح سنن ابن ماجه
 (ھەم بىدعا سەرداچ وونن)
 كۆتھەمى بىدعا نەكۆت بىدعا باش يان يان نەباش
 بەلكى كۆتھەمى بىدعا سەردا چوونن .
 ئە قشوبها ئىكى بى يان وان كەسىت ئە قىحەدىسە بۇ خۆكرينە
 بە لگە بەلى بلا باش بزانى ئە قىحەدىسا زبەرنوكە مە ئىناي
 بە حسى سوننەتى يىھە بە هىچ رەنگەكى و رامانەكى بە حسا
 بىدعا حەسەنە ناكەت قىچا م روْقىلا تە قوا خودى بکەت
 ولدويف فەرمانا خودى و پىيغەمبەرى صلى الله علیيه وسلم
 بچىت دايى سەرقەرازبىت لدونيايى و ئاخرهتى .

بەرسقا شوبھىن خودانىن بىدعا حەسەنە

شوبها دووئى : ئەو گۆتنى عومەرى كورى خەتتابى خودى ژى رازى بىت بخۇدكەنە بەلگە ل سەربىدعا حەسەنە دەملى دەربارەي تەرويحان دا گۆتى : (نعم البدعة هذا)، عومەرى كورى خەتتابى خودى ژى رازى بىت شەقچوو دەزگەفتى قە و خەلكى (تەراویح) جودا جودا دىكىن ھەر ئىكى بخۇدكىن و ھندەكا لدویق ئىك دىكىن و عومەرى خودى ژى رازى بىت گۆت : ئەزىزلىم ئەزقانا ھەميا كۈرمىكە مەرسەر ئىك قورئان خويىنى كۆبجه ماعەت بىكەن تەراویحا، رابى ئوبەيى كورى كەعبى خودى ژى رازى بىت كەرە ئىمام و وشەقادىھات سەحرىرى ھەمى يى تەراویحان دىكەن بىدعا جەماعەت رابى گۆت : (نعم البدعة هذه - ئەقە خوش بىدعا يە)

ل قىرى ئەقپەيىقا عومەرى خودى ژى رازى بىت گۆتى نە بەحسا بىدعا حەسەنە يە كۆئە و بىدعا دىنى دەردكە قىيت بەلگى عومەرى خودى ژى رازى بىت ئەقە گۆتنە گۆت وەك پەيىقا زمانى نە وەك ياشەرعى چونكى بىدعا رامانا تىشتى جىيدىد دەدت ،

پسیار ئایا ئەقپەيچا عومەرى خودى ژىرازى بىت گۆتى
وەك كاردشەر يىدەتى دا بىدۇھە يە يان ھەماپەيىقەك
زمانى بى گۆت ؟

* هەكەرتۆبىزى كارى وى دشەر يىدەتى دا بىدۇھە يە ئەوتۇ
دىبىزى ئانکو پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم ئەقكارە
نەكرييە بەلكى جديد يى دەركەتى .

* هەكەرتۆبىزى نە خىر نە بىدۇھە يە باشە با بوجى عومەرى
خودى ژىرازى بىت گۆت ئەق خوش بى يىدۇھە يە .

بەرسقى بخويىنە

هەكەرتۆبىزى كارى وى دشەر يىدەتى دا بىدۇھە يە .

دىبىزىم تە نە خىر نە بىدۇھە يە ژېرەرسى خالىت گرنك :

١- نە بىدۇھە يە چونكى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم سى شەقا
تەراویح يې جەماعەت كرين و هەكەرت پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم كارەك كربىت باشە دى بىت بىدۇھە يان نە ؟

نە خىر نابىت بىدۇھە چونكى پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم يى كرى ،

و ختنى عومەرى خودى ژىرازى بىت ئەقكارە ئەنجام دا

خەلەك كوم كرن بۇكىنا تەرويحان بجەماعەت ئەقە

چاقلىك رنه بۇپىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم بەلكى نە بىدۇھە يە .

ئەقلى چاقلىكىن بۇپىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم نە بى بىدۇھە .

ل قىرى ديار دبىت پىغەمبەرى صلى الله عليه وسلم تەراویح سى رۆژا ب

جەماعەت يىت كرن ئانكۈئەقە كارە بنەما بۇيى هەى

دشەر يىدەتى دا قىچادەمى عومەرى خودى ژىرازى بىت گۆتى

ئەق خوش بىدۇھە يە نە بە حسا بىدعا دىنى دكەت بەلكى

بە حسا يازمانى (لوغەتى) دكەت .

۲- ئەرئ باشە پىيغە مبەرى صلی اللہ علیہ وسلم ئاماژە بىكىن نېيىزىن تەراویح بجه ماھەت دايىه يان نە ، بەلى بى گومان ئاماژە يى پى داي دەمى دېيىزىت : (مَنْ قَامَ مَعَ الْإِمَامِ حَتَّىٰ يَنْصَرِفَ كُتْبَ لَهُ قِيَامُ لَيْلَةٍ) رواه الترمذى (يى رابىت ل گەل ئىمامى (نېيىزا عەيشا و تەراویحابكەتن) حەتا خلاس بىت هەميان پىكىقە بکەت دى بۇئىتە نېيىسىن حەچكۈ وى شەقى هەمەن ئەرەبى و عىيادەت كرى).

باشە هەكەرپىيغە مبەرى صلی اللہ علیہ وسلم ئاماژە پى كىرىت و تۆرابى كارى پى بکەي ئەرئ دى بىت بىدۇھە ، نەخىر نا بىت بىدۇھە بەلكى دى بىتە گوھدارى بۇپىيغە مبەرى . ئەقە گوھدارىيە . قىيىجا عومەرى خودى ژى رازى بىت گوھدارى كر بۇ گوھتنا پىيغە مبەرى صلی اللہ علیہ وسلم . وەختى گوھنى ئەق خوش بىدۇھە يە مەبەست نە بىدۇعا دشەرەتى دابى بەلكى مەبەست پى بىدۇعا زمانى بى ، چونكۈ دشەرەتى داچ بىدۇھە نىنچ چ حەسەنە بىت يان نە حەسەنە بىت .

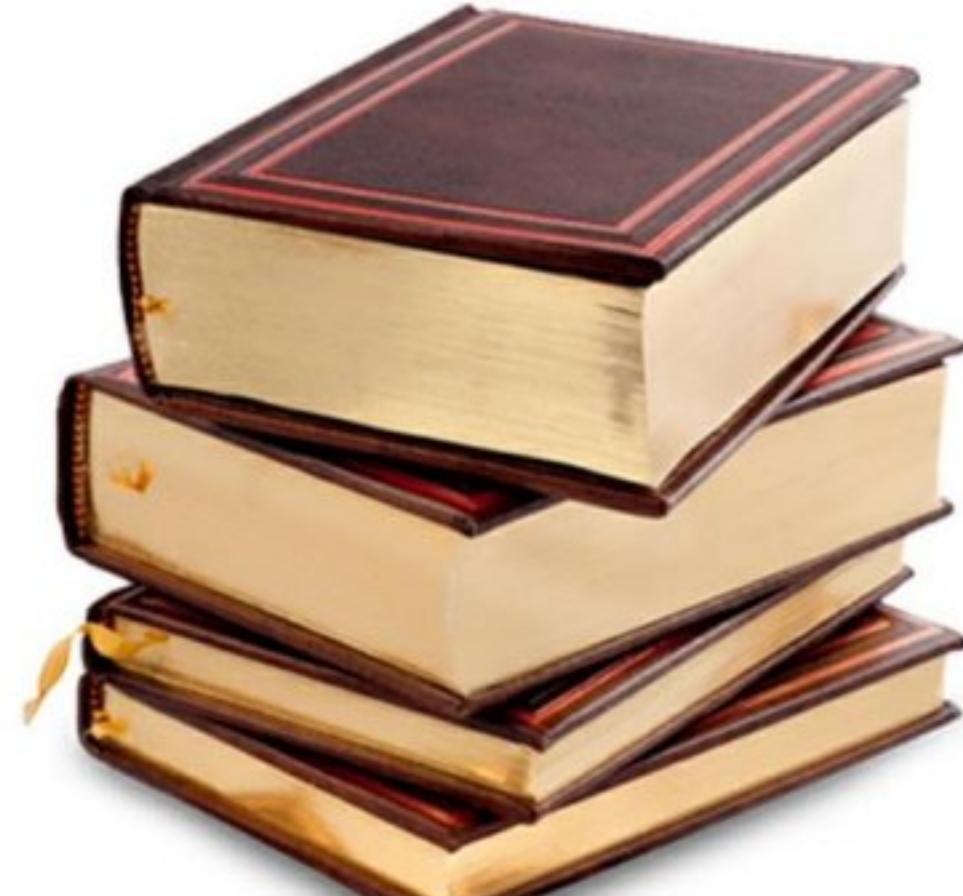
۳- دەمى ئىمام عومەر خودى ژى رازى بىت كارەكى بکەت ئىلاڭە و كارە يى ژپىيغە مبەرى صلی اللہ علیہ وسلم وەرگرتى ، و بىزانە بۇ مە دروستە ئەم گوھتنا عومەرى وەربىرىن و چاقلى بکەين چونكى پىيغە مبەرى صلی اللہ علیہ وسلم ئەمرى مە دكەتن دەمى دېيىزىت : (فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلُفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالٌ) رواه أبو داود والترمذى ئەمانەت ھوين و سوننەتا من بىگرن و سوننەتا خولە فائىت من يىت راشد بىگرن ب ددانىت خۇيىت پشتى بشىدىن و هشيارى كارىت نوى بن يىت ددىنى دەركەقىن چونكى ھەر

کاره کی نوی ده رکه قیت بیدعه یه و هه ر بیدعه کا هه بیت
به رزه بوونه) .

ل قی حه دیسی بومه دیار دبیت کو پیغه مبه ر صلی علیہ السلام فه رمانی ل
مه دکه تئه مرل دیش خوله فائیت راشد بچین و عومه ر ژی
خودئ ژی رازی بیت ئیک ژوان خوله فائانه ،
ئه قه سی به لگه بوتھ کو تو بزانی ئه قه نه بیدعا حه سنه
یه و نه بیدعه دشه ریعه تی دا به لکی ئه ق ته راویحه کاره که
ژ کاریت ئیسلامی و ئه مری پیغه مبه ری صلی الله علیه وسلم .

* هه ر تو بیڑی نه خیر نه بیدعه با شه با بوجن عومه ری
خودئ ژی رازی بیت گوته ئه ق خوش بیدعه یه .
ل قیری هزرا خوبکه گوت بیدعه و هک گوت ن دزمانيدا نه و هکو
بیدعه دشه ر عه تی دا چونکی مه بوتھ دوو حه دیس ئینان
کو تھ راویح بنه ما یئی هه دشه ریعه تی دا و هه که رب نه ما
هه بیت خلاس ئه و تشتھ تھ نا بیت بیدعه .

وبزانه ئه ق کاره هاتبی راوہ ستاندن ل سه ردہ منی پیغه مبه ری
ژ به رکو پیغه مبه ر صلی علیہ السلام ترسانه کول سه رئوممه تی فه رز بیت .

هشیارلە وان کەسا بن ئەمۇن
بىزىن بىدعا حەسەنە يەڭىھە
گوھە خۆنە دەن وانا.

پىيغەمبەر صلى الله عليه وسلم دىيىزىت :

(يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ دَجَالُونَ كَذَابُونَ ، يَأْتُونَكُمْ مِنَ الْأَحَادِيثِ بِمَا لَمْ تَسْمَعُوا أَنْتُمْ ، وَلَا آبَاؤُكُمْ ، فَإِنَّا كُمْ وَإِيَّاهُمْ، لَا يُضِلُّونَكُمْ، وَلَا يَفْتَنُونَكُمْ) صحیح مسلم.

(دوماھىكا زەمانىدا ھندەك كەس دى دەركە قىن دەجالىن و
درەو كەرن دى ئاخىتنا بۇھە وەئىن و بىزىن ئە و ئاخىتنا
نەھە وە و نە باوباب پيرىت ھە وە گوھلى نە بويىنە، قىيىجا
ھشىارى خوبن وھشىارى وان بن داھوين ب سەردانە چىن وەھندا
نە كەن (ژرىكا حەق - ئىسلامەتىي) و وە ب فتنە نە بەن) .

نمۇونەك بچويك ل سەروان كەسا يېت بىدعا دئىن دەر.
ئە قرۇكە دى كەسەك چىت دوعا ژقە برەكى كەت دى بىيىزىت
مانى بىدعا حەسەنە يە بەلى نايىزىت دوعا كرنا ژقە برا
شىكە بخودى يە و دى عىيادەتى من هەمىي پۈرچ كەت
و ژمن نائىتە قە بويىل كرن .

ئەھال قىرىول ھەرجەكى ھشىارى وان بن ھە وە ب سەردان
نە بن بىزانە بىدعا باش ددىنى دا بىنە بەلكى ھەمى بىدعا
بۇئاگرى نە ھە كەرھە باز دا پىيغەمبەرى صلى الله عليه وسلم
بۇمە دياركە تىن بەلى چ بىدعايت حەسەنە يېت باش نىين .

باشترين که سئه و ده مئ ته خلاس بکهت ژ دهرياني
 بيدعى و نه هيليت تو نو قمر ببى و خوسارهت ببى.
 نه قجا ده مئ تو دكه قيءه دنادق بيدعى دا دهستي خودريز
 بکه بو سوننه تي داته ريزگار بکه ن و خومه زن نه که.

دوماهيک
سوپاس بو خودي کوئه ڦناميلاکه ب دوماهيک هات
دا کو مسلمان بو خومفای ژي بکهت و نه ويٽ بيٽين
بيٽعا حهنه يي بخوته وبه بکه ن و خوپاريزن.
نه ڦناميلاکه من هنده ک ژي و هرگيرايه ويادی من
به رهشقريه ومن مفا ژكتابا (البدعة) ياشيخ
فه وزاني خودي پاريزيت ديتيه.

والحمد لله رب العالمين

٤/شه والي ١٤٣٩ / ٦ / ٢٠١٨ -

دەمى ئەم دېيىزىنە تە خۆز بىدىعى دوير بىكە
 ئەو مە دېيىت قۇسەر فەرازى بى و تو دویر بى
 ژەر تىشىتەكى خراب و دىنى تە بسلامەت
 بىت ، داتو نوقم بى دنادق دەريايى بىدىعى دا
 و پاشى دویر بىكە فى ژسوننەتى و خوسارەت بى.

❖ ئىمام مالك خودى ژى رازى بىت دېيىزىت :
 (السُّنَّةُ سَفِينَةٌ نُوحٌ مَنْ رَكِبَهَا نَجَا وَمَنْ
 تَخَلَّفَ عَنْهَا غَرِقَ) . تارىخ دمشق لابن عساكر (٩/١٤)

(سوننەت گەميا نوحى يە علیه السلام
 يى ل سيار بولۇ ئەو سەركەفت و خلاس بولۇ
 و يى ل دويىش نەچۈلۈ ئەو نوقم بولۇ).

ھەچىيى بېيىت دویر بىت ژەر خرابىيەكى
 و پاقىز بىت ژەر بىدىعەكى بلا ل گەميا
 سەركەفتىن سيار بىت ك دۇسوننەتا
 پىغەمبەرىيە علیه الصلاة و السلام.

